

**čp.
54**

Dům čp. 54

Náměstí Starosta Pavla, Kladno

Historie tohoto místa je dlouhá a bohatá. Zdejší grunt patřil spolu s jinými k tzv. Vláškově tvrzi, která stála na dodnes neznámém místě na Ostrovci. Tvrz byla koncem 14. století vybudována Kladenskými z Kladna. V roce 1464 ji získali držitelé Buštěhradu, Kolovratové-Libštějští. Zpět ke kladenskému panství byla tvrz spolu s příslušným zbožím navracena až v době Zdeňka Kladenského z Kladna. Část tohoto zboží zůstala v držení Kolovratů, kteří ji v 16. století prodali smečenským Martinicům. Prameny hovoří o pěti gruntech.

I grunt na dnešním čp. 54 patřil k martinickému panství a ke kladenskému se vrátil až později.

Koncem 18. století dům vlastnil Jiří Štulc se svou ženou Boženou. V roce 1805 jej převzal jejich syn František Štulc. Jemu a jeho manželce Anně se v tomto domě 20. prosince 1814 narodil syn Václav. Na radu kladenského faráře Kašpara Weininger a učitele Františka Breišla dali manželé Štulcovi svého syna studovat do Prahy. V roce 1827 tak začal Václav Štulc se studiem na Akademickém gymnáziu v Praze a roku 1835 byl přijat do kněžského semináře. Kněžské svěcení přijal roku 1839. Jeho primice, tedy první sloužené bohoslužby, se zúčastnil i Josef Jungmann. Václav Štulc byl celý život vlasteneckým knězem, spisovatelem a překladatelem. V roce 1870 byl jmenován proboštem vyšehradské kapituly. Zemřel 9. srpna 1887, pohřben je na Vyšehradském hřbitově. V závěti odkázal na konkrétní dobročinné účely přes 100.000 zlatých.

GPS SOUŘADNICE:

50.1481847N

14.1024136E

TEXT:

Zdeněk Pospíšil

FOTO:

Karel Pazderka

**Grunt původně náležící
k tzv. Vláškovské tvrzi. Rodný
dům vlasteneckého kněze
a národního buditele Václava
Svatopluka Štulce.**

Dne 29. 6. 1910 byla nedaleko Nového probošství na Vyšehradě odhalena jeho socha, odhalení se účastnila také kladenská delegace vedená starostou MUDr. Jaroslavem Hruškou. Ten pronesl řeč o Štulcových zásluhách nejen o český národ, ale také o město Kladno.

Štulcovu památku uctila kladenská obec 14. října 1934, kdy byla na jeho rodném domě odhalena pamětní deska u příležitosti 120. výročí jeho narození. Za nacistické okupace byla pamětní deska sejmuta, opět byla osazena roku 1947. V pozdějších letech byla však opět odstraněna. Kopie původní pamětní desky byla, tentokrát snad již definitivně, odhalena v roce 1993.

Dům byl dále svědkem různých živnostenských činností. Již koncem 19. století tu byl hokynářský krám Karla Richtra, na kterého v roce 1905 navázal František Marval. V roce 1905 je také doloženo klempířství Emanuela Mesányho. Tou dobou zde žila i porodní bába Anna Váňová.

Roku 1895 na této adrese otevřel cukrářství František Procházka, o rok později lakýrnictví Josef Váňa, v roce 1918 obuvnictví Vojtěch Pergl. Obuvnictví zde bylo Perglem provozováno až do roku 1949.

V roce 1922 tu kapelnickou živnost ohlásil Augustin Seidl. Dnes je to sice s podivem, ale tehdejší kapelníci skutečně potřebovali k obživě získat svobodnou živnost kapelnictví.

V letech 1920-1925 v domě provozoval fotografickou živnost Václav Šulc. V letech 1927-1950 v domě sídlilo povoznictví Aloise Rapanta.

V letech 1931-1937 zde autodrožkářství (dnes bychom řekli taxislužbu) provozoval Jindřich Novák. Poslední živností v domě bylo truhlářství Jindřicha Růžičky otevřené v roce 1946, které skončilo v první polovině 50. let.

Stavba se dělí na tři části. Starší je pravá a prostřední část, stodola nalevo je mladší. Pravá část později dostala samostatné čp. 52.

V roce 1860, kdy dům vlastnila Anna Zítová (doložena též jako Zýtová), patřilo k čp. 54 celkem 33 zemědělských parcel na různých místech Kladna.

V roce 1960 bylo v domě 7 bytů s 22 obyvateli, dvě dílny, skladiště a stáj.

Dům nikdy nebyl majetkem kladenského velkostatku. Je však němým svědkem památkové zóny kladenského zámku, stavbou, kterých bohužel neustále ubývá.

↑ P. Václav Svatopluk Štulc, 1814 (Kladno) - 1887 (Praha).

Detail obsazení domu v roce 1951:

Jindřich Růžička, truhlářství – 1 dílna – 42 m² a strojovna (bývalá stodola) – 119 m²

V domě bylo dále sedm bytů:

Vojtěch Pergl – byt 2+1 – obývají 2 osoby

Jan Čapek – byt 1+0 – obývá 1 osoba

Jindřich Růžička – byt 1+1 – obývají 2 osoby

Antonín Svoboda – byt 1+0 – obývají 2 osoby

Jaroslav Rainiš – byt 1+0 – obývají 2 osoby

František Němeček – byt 2+1 – obývá 5 osoby

Štefan Kišš – byt 1+1 – obývá 7 osob

POUŽITÉ PRAMENY:

- Státní oblastní archiv v Praze - Státní okresní archiv Kladno
- Obrazová příloha z osobního archivu pana Z. Pospíšila.

